

Verandawoningen Almere

Onix Architecten

Erf van de Verandawoningen
Verandahomes woonerf

The woonerf Today

Het woonerf leeft

Verandawoningen / Veranda Homes: Joostlaan, Kapitein Walruslaan, Almere, the Netherlands
Stedenbouwkundige / BFAS (Bentvelsen Fleeer Architectuur en Stedebouw)
Architect: Onix Architecten
Landschapsarchitect / Landscape architect: 1:1 Stadslandschappen
Opdrachtgever / Client: NCB
Projectrealisatie BV
Ontwerp / Design: 2002
Oplevering / Completion: 2006
Plangebied / Plan area: 3,3 ha / 3,3 hectares
Dichtheid / Density: 11 wo/ha / 11 dwellings per hectare
Aantal woningen / Number of dwellings: 36
Aantal woningtypen / Number of dwelling types: 2
Woninggrootte / Dwelling size: 115 - 135 m²
Gemeenschappelijke voorzieningen / Communal facilities: bosje, groenzones / small wooded area, green zones
Parkeren / Parking: voor/onder de eigen woning en parkeerhaventjes op het erf / in front of/under the dwellings and parking bays in the communal zone

Bronnen / Sources:
 Harry den Hartog, 'Wonen op een collectief erf', *de Architect* (november 2006 / November 2006), 40
 'Nieuwe erven, onderzoek naar kansen voor een zorgeloos dorpsleven', *DAAD-Onix Cahier*, 6 (maart 2009 / March 2009)
 www.onix.nl

Almere-Buiten Oost, de meest noordoostelijke uitbreiding van de stad, is opgebouwd uit buurten die van elkaar zijn gescheiden door brede groenstroken. In een bestaande, relatief jonge bosstrook zijn recent enkele zelfstandige en meer experimentele, kleinschalige woonbuurtjes gerealiseerd. In één van deze projecten, ontworpen door architectenbureau Onix, is gezocht naar een nieuwe vorm van wonen.

Op een open plek binnen de bosstrook zijn tien losse 'woonschuren' op een gemeenschappelijk groen erf gesitueerd. Ieder bouwvolume bestaat uit drie of vijf geschakelde woningen. Analoog aan de ruimtelijke indeling van het boerenerf vormen de gebouwen, de open ruimte en de beplanting één geheel. De woningen beschikken niet over een eigen tuin, maar hebben een veranda die het overgangsgebied markeert tussen privé en openbaar. Door de plaatsing van de woningen op terpen ontstaat er een vanzelfsprekende afstand tussen de woningen en het openbare erf: de inijk wordt beperkt en tegelijkertijd is er vanuit de woonkamers vrij uitzicht op de open ruimte. Aan de achterzijde wordt het hoogteverschil benut door de ruimte onder de woning te reserveren voor parkeren, zodat de auto's buiten zicht blijven. Hier bevinden zich ook functies als entrees, bergingen en hobbyruimtes.

In de uitwerking van de gevelvlakken wordt door Onix gerefereerd aan de typologie van de woonboerderij met achtererf waarbij er sprake is van een formele zijde met woonhuis en siertuin en een 'achterzijde' waar de bedrijfsactiviteiten plaatsvinden, maar waar ook de informele entree naar de woning is. Bij de Verandawoningen is gekozen voor een ruwe, zakelijke afwerking van de zijde waar zich de entrees en parkeerplaatsen bevinden. De andere zijde van de woningen heeft met de veranda's en doorlopende dakvlakken een meer expressieve en romantische uitstraling. Elk bouwvolume is omkaderd door een 'kraag', een dakoverstek dat via de kopse kant van de bebouwing vanaf het dakvlak overgaat in de veranda's en zo de afzonderlijke woningen tot één geheel maakt.

De collectieve tuin is een privaat beheerde, semi-openbare ruimte met een open inrichting en enkele wandelpaden die leiden naar het omringende bos. Via contractuele afspraken wordt voorkomen dat er erfafscheidingen worden geplaatst of dat bewoners delen privatiseren. De ontwikkelaar staat de eerste jaren, waarin het groen nog tot wasdom moet komen, garant voor het onderhoud.

De woningen zijn voor auto's bereikbaar via twee informele klinkerweggetjes die langs de achterzijde van de blokken leiden. Bij de entree van de buurt is voorzien in parkeerplaatsen voor bezoekers. (ak)

Almere-Buiten Oost, the most northerly extension to Almere, is composed of a number of neighbourhoods that are separated from each other by broad areas of green. Recently, several independent and more experimental, small-scale neighbourhoods were created in a relatively young strip of woodland. One of these projects, designed by Onix architects, set out to create a new form of living.

Ten freestanding 'house barns' were situated on a communal green *woonerf*. Each building volume accommodates three or five attached dwellings. The buildings, the open space and the planting form a whole which echoes the layout of a farm. The dwellings do not have a private garden but a veranda that marks the transition between the private and the communal domain. Setting the houses on knolls creates an obvious distance between the dwellings and the communal area, for this limits glimpses inside while providing an unrestricted view over the communal space from the living room. To the rear the height difference accommodates parking under the building, removing cars from sight. Functions such as entrances, storage and hobby areas are also situated here.

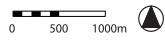
In the finish of the outside walls, Onix referred to the typology of the farmhouse with rear farmyard, in which there is a formal side, with the dwelling and ornamental garden, and a 'rear side' where the farming activities are conducted, plus an informal entrance to the house. Thus the Veranda Homes have a rough, functional finish on the side where the entrances and parking facilities are located, while the verandas and continuous roof surfaces on the other side create a more expressive and romantic effect. Each building volume is framed by a 'collar', an overhang that flows from the roof surface into the verandas via the side of the building, thereby coalescing the individual dwellings into a unified whole.

The collective garden is a privately managed, semi-public space with an open design and several footpaths leading into the surrounding woods. Contractual agreements prevent the introduction of elements to demarcate boundaries or privatization of any parts by residents. The developer was responsible for maintenance during the first few years required for the greenery to mature.

The dwellings can be accessed by car via two informal clinker roads which lead to the rear of the blocks. Parking spaces for visitors are provided at the entrance to the neighbourhood. (ak)

Locatie
Location

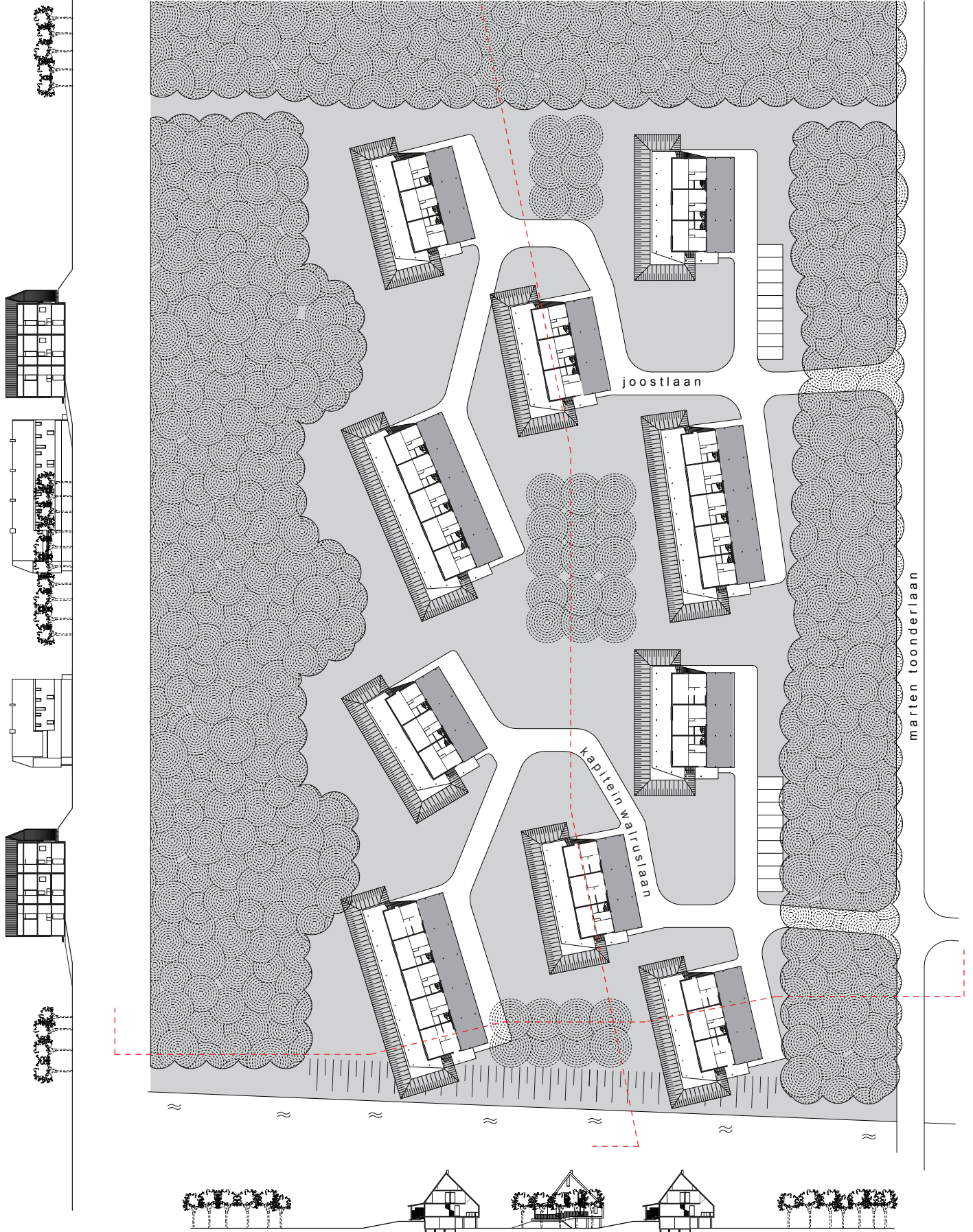
Verandawoningen vlak na oplevering
Verandah homes shortly after completion

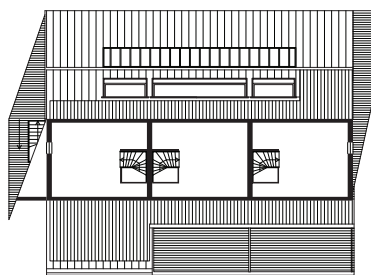
**Groene zone tussen de twee
autoroutes**
Green zone between the two
motorized traffic routes

**De gebouwen staan losjes
verspreid op hun eigen terp**
The buildings are loosely situated
on their own mound

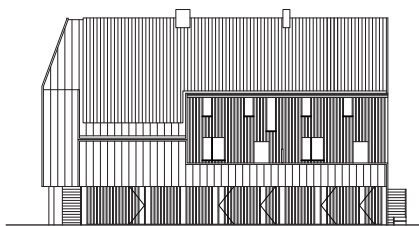

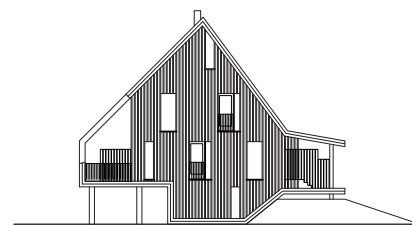
**Woningen in het Veranda-
woningen-complex**
Dwellings in the Verandah Home
development

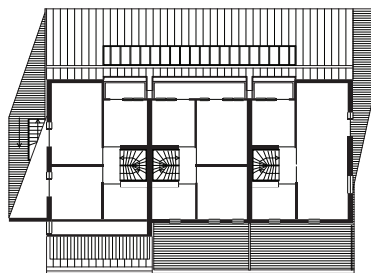
Derde etage
Third floor

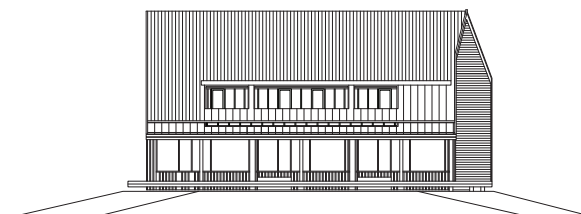
Vooranzicht
Front elevation

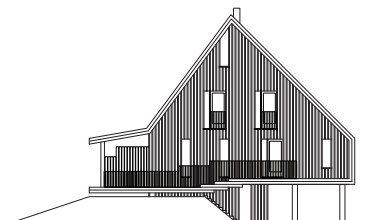
Zijaanzicht
Side elevation

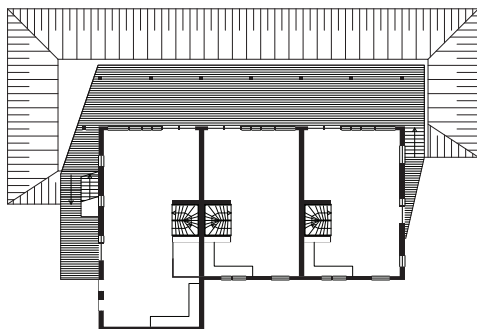
Tweede etage
Second floor

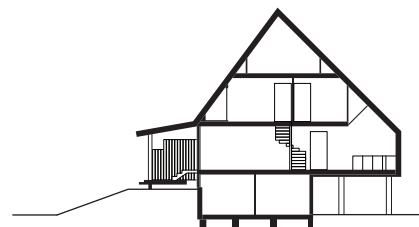
Achteraanzicht
Rear elevation

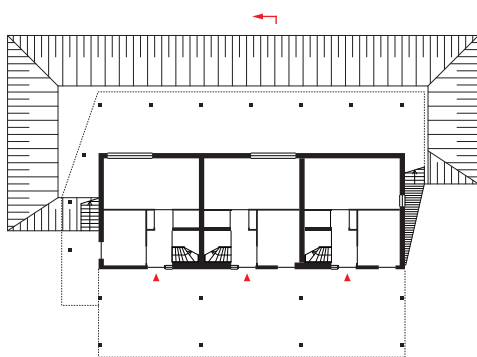
Zijaanzicht
Side elevation

Eerste etage
First floor

Doorsnede
Section

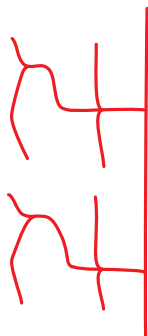

Begane grond
Ground floor

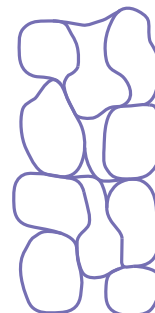
Bebouwing
Buildings

Autoverkeer
Car traffic

Langzaam verkeer
Slow traffic

Collectief/openbaar groen
Collective/public green

